

A technika denevérembere

A mindenkori dilemma ábrázolása – a jó harca a rossz ellen – különböző műfajokban köszön vissza minden korosztály számára, megfélemlelve akár a legkisebbek igényeinek is. Ezáltal családokat köt a képernyő elé, így milliók ismerhetik meg Batmant, az éjszakában megjelenő sötét lovagot, a bűnüldözés megszállottját, a denevérként suhanó igazságharcost. A hőst, aki immáron megfélemlve a XXI. század elvárásainak nem lóháton, de mégcsak nem is száguldó szuperszonikus gépjárműveken jelenik meg, hanem saját testi erejét átlépve denevéremberként repül a bajba jutottak megsegítésére. A szerző ezzel a szárnyalással is utal a szabadság megtestesítésére, s így szembesülhetünk a tudattal, hogy csak egy szabad ember szállhat szembe a gonosszal, küzdhet az elnyomás ellen. A cselekmény helyszíne Gotham City, a garázdálkodó gengszterek, korrupt politikusok és rendőrök sötét városa. Itt él a Denevérember, a város megmentője. Ő Bruce Wayne, a nappal unatkozó dúsgazdag milliommós, aki Alfreddel, segítőkész komornyikjával él óriási kastélyában. De ha az éjszaka rá borítja fekete fátylát a Földre, ő is az éj színeiben éli tovább életét.

A szerephősök által formált világ ma már nemcsak a gyerekek, hanem a felgyorsult világ túlterhelt embereinek gondolatait is leköti. Az animációs filmek, ahogy a popkultúra más termékei is, könnyűszerrel kielégítik a szórakozni vágyók igényeit, ezzel a filmek újabb és újabb folytatásainak elkészítésére serkentve a gyártókat. Így a tömeggyártás termékei ma már nemcsak a polcokról köszönnek vissza, de a képernyőn keresztül is eljutnak az emberek csendes kis otthonaiba, átvarázsolva azokat maffiaharcok színterévé, a bűnök fortyogó bugyrainak városává. Itt születik meg az újkori Megváltó, a szuperhős, aki megmenti az elesetteket és megszabadít a gonosztól. Ő, kinek esze vág, mint Sherlock Holmesé; jószíve akár a sherwoodi erdők harcosáé, Robin Hoodé; s ehhez még emberfölötti képességekkel is rendelkezik, akár Dracula várának vámpírjai.

Harcol az elnyomás ellen, üldözi a gonoszt – mindezt a saját módszereivel az éj leple alatt. Senki sem sejtí, hogy nappal a gazdag, unalmas sznobok életét élő Bruce Wayne nem más, mint Batman, az elnyomottak pártfogója. Saját emberi énjét is felülmúlja, és azt az apró kis önzést is elnyomja magában, amire minden ember vágyik – az elismerést és dicséretet, hisz senki sem sejtí, hogy valójában ki is az a gazdag ficsúr, aki hű szolgájával, Alfreddal éli életét a város eldugott szegletében álló magányos villájában. Zsenialitás nyilvánul meg Denevérember testi és jellembéli ábrázolásában: hisz míg a vér-

szopó denevérek és vámpír rokonaik a rossz megtestesítői és a jók megrontói, ő szöges ellentéte vérszívó elődeinek, ezzel torzót állítva a régi mondáknak. Habár nem tudatosan, mégis segítsége a bűnüldözésben Jim Gordon felügyelő, aki harcol a maffia, a korrupció ellen. A legnagyobb harcot mégis saját maga ellen vívja, amikor várandós feleségét megcsalva megzsarolják, így támadhatóvá, védtelenné válik. Ám a szlogen, „a szerelem minden akadályt legyőz”, itt is érvényesül, túljutnak a szerelmi válságon, és így tovább küzdhet a gonosz ellen, ezúttal sikeresen.

Gotham lovagja megállíthatatlan harcát a bűn ellen nemcsak az utcán vívja. Amikor feltűnik a gonosz az arkhami elmeógyógyintézet falai között, mint mikor kiszabadul a szellem a palackból – az elmeháborodott Joker gyilkos agyszüleményeként ártatlan emberek hálnak meg már az utcákon is –, ellenőrzése alá veszi az épület belsejében folyó és kifolyó ügyeket is. Joker, aki túlélte egy támadást, és ennek nyomát arcán viseli, torz vigyora tükrözi beteg elmeállapotát. Boldoggá teszi, ha másokat gyilkol, ezért megmérgezi a vizet és ezzel embereket öl meg. De a kitarító küzdés és az összefogás a megfelelő emberekkel a gonosz elleni harcban eléri célját: a jó győzedelmeskedik a rossz fölött és a rossz elnyeri méltó büntetését. Természetesen a mai technikának megfelelően a végkimenetelig rengetegen hálnak meg különböző fény- és hangeffektusok kíséretében. Joker lebénult arcát, fura vigyorát nemcsak a rajzoló fantasztikus kezűgyessége tette felejthetlenné. A filmek világában Jack Nicholson játéka által vált ismertté és egyben szenzációssá. Így, mikor a folytatásban ezt a szerepet Heath Ledger kapta meg, kétségessé vált a szerep sikere. Hiszen ebben a folytatásban az érett, tapasztalt színész zseniális játékát a szintén zseniális, ámde ifjú és kevésbé tapasztalt színész vette át. De a tehetség nem ismer korhatárt, Joker szerepében tündökölt Ledger – sajnos életében utoljára, az ifjú titán ezután fiatalon hunyt el. Tudását a szakma is elismerte – szerepbéli játékát posztumusz Oscarral tüntették ki.

A szabadság utáni vágy ábrázolása szerzők százainak műveiben különböző formában nyilvánul meg: a spanyolok által lakott amerikai kontinensen Zorro alias Don Alejandro Murrieta harcol, segítségére van kisfia, Joaquin de la Vega is, aki szentként tiszteli igazságosztó apját. Meghiúsítanak egy támadást, robbantást az Amerikai Egyesült Államok ellen, amivel az ország, az Unió függetlenségét akarják megsemmisíteni. Sikeres akció-sorozatuk végén méltán tisztelik hősként. Batman esetében előbb Robin – Dick Grayson a segítség, majd fia, Damian küzd mellette. A feladatuk egy orosz atomtámadás meghiúsítása, melynek célpontja Corto Maltese szigetország. Természetesen sikeresen mérnek csapást az ellenfélre, amivel egy világkatasztrófától mentik meg az emberiséget. Batman megrendezett halála is azt a célt szolgálja, hogy eltűnve a világ szeme elől az anonimitás leple alatt tovább küzdhessen a bűn ellen, bölcs tanácsait felhasználva, azokat tovább adva. Ám életfilozófiája: harc a gonosz ellen, a bűn ellen, örökké él. Hiszen a gondolatok, bár a korunknak megfelelően vannak tálalva, legyen az akár képregény vagy rajzfilm, de akár videojáték is, már „őskövületek”. A jó harca a rossz ellen már a Bibliában is fellelhető: lásd Dávid és Góliát harcát, s a végkimenetel nem kétséges. Igaz, ekkor még egy parittyá is elég volt a győzelemhez. A kor s vele a történelem és a nevek változnak, de a téma örök. Hisz MacGyver korában már nem kavicsot dobálnak, itt már a gyerekek is ismerik a legmodernebb fegyvereket, és lassan már a Mikulás is lopakodón hozza ajándékait, amit BlackBerry-n rendelnek. Igen, a tálalás más, de a tematika örökérvényű.

Fészek, 30x30x30 cm, gipsz

